

det var heldigt, saaledes som den ærede Minister gjorde for nogle Aar siden, at forelægge et Forslag, for at der kunde blive givet almindelige Regler; thi det er det rent tilfældige, der tidligere har raadet, og det har naturligvis i mange Tilfælde virket skadeligt. Det, der nu foreslaas, er ubetinget mest retfærdigt; hvad end det ærede Medlem for Rjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) siger om, at det er ikke retfærdigt, og at der ikke bør gives et lige stort Tilskud i alle Tilfælde, er det dog efter min Opfattelse, da jo Retfærdigheden dog aldrig naas, mere retfærdigt at opstille almindelige Regler, saa at Befolkningen ved, hvad den har at rette sig efter; end, at det rent tilfældige og rent vilkaarlige skal gøre sig gældende. Jeg vil lejlighedsvis imødegaa de Betragtninger, der fremkom fra det ærede Medlem fra Lemvig (Naberg) om det stærke Forbrug af toldpligtige Varer, som skulde være et Vidnesbyrd om, at Jærnbanen betalte sig for Staten, selv om den ikke forrentede sig. At et Forbrug af Varer, hvoraf der betales Told, fordi det, i Stedet for at blive købt i Indlandet, købes i Udlandet, skulde være Bevis for, at Ugerbruget fremmes, kan jeg ikke erkende. Fordi der i den daglige Husholdning paa Landet købes mere Sukker, Kaffe, Manufakturvarer o. lign. og derfor betales Skat, fordi Gænen drages med ind i det mere forfinede Liv, som udgaar fra Stæderne, følger deraf ingenlunde, at det er et Bevis paa, at Produktionen stiger, men jeg skal ikke indlade mig paa det Spørgsmaal. (Ufrydelse.) Ja, Statskassens Indtægter forøges derved, men det er noget andet. (En Stemme: Det blev ogsaa sagt!) Nej, det var ikke det, der blev sagt, eller i hvert Fald blev den forøgede Toldindtægt anført som Bevis for Banernes indirekte Fordelagtighed. Derimod forekommer det mig ganske vist, at de Talere have Ret, som paastaa, at dette Lovforslag trænger til en nøje Prøvelse. Der blev sagt udførligt af det ærede Medlem for Præsto Amts 1ste Valgkreds (S. Scavenius) hvad der kan siges for og imod de enkelte Jærnbanelinier, og jeg for mit Vedkommende maa erkende, at jeg staar fuldstændig tvivlende i saa Henseende. Jeg ved overhovedet ikke, hvem der egentlig har Ansvaret for dette Lovforslags Udførelse. Der er bleven spurgt, og jeg haaber, at den højtærede Minister vil udtale sig, om det er saa, at han virkelig betragter sig som bunden til at give disse Koncessioner, saa snart man møder med de fornødne Pengemidler. Og i hvad Rækkefølge skulde de udføres? Det er jo klart, at selv om der stod en Laaneparagraf, og Pengene vare til Stede fra Statens

Side, kunde de ikke alle blive byggede paa en Gang. Der maatte en Rækkefølge til. Det kræver atter en meget nøje Underfølgelse, og det vil være naturligt, at der er absolut Enighed til Stede og Klarhed over, hvorledes det Punkt i en Lov bliver affattet. Dernæst er der det Spørgsmaal, som man jo anfører som en Gevinst ved Forslaget, at fremtidig ville vi undgaa den Svindel og de Farer i anden Henseende, som ere forbundne med at optage Prioritetslaan og med Udstedelse af Preferenceaktier i saadanne Lokale Baner. En Ting undgaar man imidlertid ikke, og det er, at de kommunale Raad blive nødt til at laane, for at komme med i Bevegelsen, og der kan ske Misbrug af til Dels lignende Bestaffenhed. Jeg tror ingenlunde, man bliver fri for adskillig Svindel. Hvis mere eller mindre letfindige Personer stille sig i Spidsen for at føre Banen igennem, og mere eller mindre egennyttige Interesser gøre sig gældende i de kommunale Raad, er man ikke sikker paa, at der ikke kan ske en Forgælding af Kommunen, som kan være lige saa farlig, som Gæld paa Jærnbaner maatte være. Det er jo allerede set, skønt man havde haft Retten til at behæfte Banerne. Saaledes ser jeg det i ethvert Fald. Naar en Jærnbane ikke betaler sig, strækker det sig ikke videre, hvis kun den er behæftet med Gælden; men her blive Kommunerne nødt til, hvis man ikke skaffer Pengene kontant, og det kan man som oftest ikke, at laane eller ogsaa maa de private efter en stor Maalestok paatage sig solidarisk Anvar lige over for Sparekasser og andre Laanestitutter, og man undgaar ikke en Del af de Kalamiteter, som tidligere have funden Sted. Det kommer kun an paa, hvor forstandigt hele Sagen bliver lavet. Der er gjort forskellige Indvendinger mod Loven, og der er fremjat store Tvivl; saaledes har den ærede Minister nævnt Laaneparagraffen, og det ærede Medlem for Præsto Amts 1ste Valgkreds (S. Scavenius) gennemgik de forskellige Baner og viste, at der ikke var nogen Enighed om, hvorvidt de virkelig vare værdige til at staa paa Forslaget eller ikke; der er ogsaa henbist til, at forskellige andre Forslag, som ville blive indbragte, burde staa paa dette Forslag, og der er udtrykkelig fremjat den Paastand, som vistnok er rigtig, at man fremtidig bliver nødt til at bevilge omtrent alle saadanne Baner, naar de paagældende kunne skaffe Halvdelen af Beløbet til Veje. Alt dette gør det yderligere nødvendigt, at et saadant Lovforslag bliver ganske overordentlig nøjagtig prøvet, inden det bliver vedtaget. Jeg kan derfor